

39. TRADICIONALNI POSVET JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA (JSKS)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) sta na Bledu organizirala posvet Javne službe kmetijskega svetovanja in dogodek Evropskega partnerstva za inovacije (EIP) z naslovom »Tla, naš nenadomestljiv vir«. Dogodek je potekal dva dni, 18. in 19. novembra 2024.

Na dogodku je bilo predstavljenih mnogo zanimivih in uporabnih tem, od predstavitve Misije EU »Dogovor o tleh za Evropo«, Evropskega raziskovalnega programa za kakovost kmetijskih tal, pomena zaščite kmetijskih zemljišč za zagotavljanje prehranske varnosti v Sloveniji, sistema spremljanja stanja kmetijskih tal v Sloveniji, do Direktive o monitoringu in odpornosti tal. Predstavljeni so bili večletni in pilotni projekti, ki so trenutno v teku ali pa že zaključeni, namenjeni ohranjanju zdravih tal in ohranitvenih obdelovalnih praks. V okviru posveta pa sta potekali tudi dve okrogli mizi, ki sta bili namenjeni prenosu inovativnih in praktičnih rešitev v splošno prakso.

Na drugem dnevu posveta, ki se ga je osebno udeležilo 380 poslušalcev, dodatno pa še udeleženci preko spletnega prenosa, je predaval tudi izr. prof. dr. Borut Vrščaj, sodelavec na FVO.

V uvodnem predavanju je predstavil tla kot nenadomestljiv in neobnovljiv naravni vir in nas izzval koliko se tega zavedamo. Izpostavil je ključno lastnost tal, njihovo rodovitnost in izjemno dolg seznam ekosistemskih storitev, ki jih tla opravljajo, mi pa jih vsakodnevno izkoriščamo. Posebno je izpostavil storitev pridelave varne hrane, saj se soočamo z vedno večjimi prehranskimi potrebami na račun ne samo naraščajočega števila prebivalstva, ampak tudi našega potrošniškega načina življenja in nespoštljivega odnosa do hrane. Zavedati se moramo, da so tla ranljivo naravno telo, z logičnim zaporedjem, ki pa ga človek stalno spreminja, prilagaja in uničuje v vseh sektorjih. Govoril je tudi o problematični pozidavi tal v Sloveniji, saj za te namene izkoriščamo najboljša rodovitna kmetijska tla. V Sloveniji število prebivalcev narašča, istočasno pa upada skupna površina njiv, zato je treba naše delovanje usmeriti v zaščito obsega zdravih tal.

V drugem predavanju pa je predstavil Interreg projekt Links4Soils, v katerem je predstavil glavne projektne cilje, torej obveščanje, širjenje znanj o tleh, varovanje kmetijskih tal, zmanjšanje pozidav in druge ter dosežene rezultate, med drugimi vzpostavitev Slovenskega partnerstva za tla, baze podatkov, spletne portale, publikacije, razvite logotipe in priročnike. Predstavil je tudi bonton ravnanja s tlemi, ki so ga razvili v okviru projekta, torej kaj se (ne) spodobi v ravnanju s tlemi.

Zaključna misel posveta je bila, da je v današnjem času digitalizacije odgovore možno najti na vsakem koraku. Zato je ključno, da si postavljamo kvalitetna vprašanja, odgovori pa bodo dvignili kvaliteto našega življenja. Sodobna družba je na žalost pozabila, zakaj varovati tla, tla pretirano degradiramo in ravno zato so takšni dogodki ključnega pomena. Če hočemo izboljšati trenutno stanje kmetijskih tal, se moramo osredotočiti na kmete, vendar v bolj pozitivnem smislu, kot do sedaj. Zdrava tla so namreč osnova za pridelavo varne hrane, kmetje pa so naši varuhi tal.